

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Dopad mezinárodní migrace na pracovní trh

Studentská vědecká a odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

2014

VII. ročník SVO

Autor: Jan Pivoda

Konzultant: Ing. Jan Pokorný

Úvod

Mezinárodní migrace je významným fenoménem, který dopadá na většinu aktivit lidské společnosti. Jednou z nejdůležitějších oblastí, na které migrace dopadá, je pracovní trh. Nejdříve je důležité si definovat pojem migrující pracovník. „*Termínem "migrující pracovník" se rozumí osoba, která se zabývá nebo již zabývala výdělečnou činností v jiném státě, kterého on nebo ona není státním příslušníkem.*“¹Tato definice pochází z asi nejdůležitějšího dokumentu, který byl přijat na mezinárodní scéně a to z Mezinárodní úmluvy o ochraně práv všech zahraničních pracovníků a jejich rodin.

Pro posouzení dopadů mezinárodní migrace na pracovní trh je potřeba posoudit jaká je mezinárodní úprava migrace a migrantů. Proto se v následující práci podíváme na úpravu v nejdůležitějších mezinárodních organizacích, Mezinárodní organizaci práce a Organizaci spojených národů, přičemž se podíváme i na právní postavení uprchlíků, konkrétně na úpravu jejich přístupu na pracovní trh.

Evropská unie je společností dvaceti osmi států, které tvoří jeden z nejdůležitějších pracovních trhů na světě. Zdejší úprava migrace je jednou z nejzajímavějších na celém světě. Ukážeme si dopady volného pohybu osob na pracovní trh v Evropské unii, a jaké důsledky má lovolnění pracovního trhu občanů nových členských států Evropské unie.

Na závěr se zamííme na dopady mezinárodní migrace na pracovní trh v České republice. Prozkoumáme programy Modré a Zelené karty, jež mají přilákat kvalifikovanou pracovní sílu. Přitom uvidíme dopady mezinárodní migrace na stav nezaměstnanosti v České republice. Stavebnictví je specifický obor, který je u velkého množství obyvatel spojen se zahraničními pracovníky, proto tomuto oboru věnuji vlastní podkapitolu, ve které se zamííme na posty registrovaných zahraničních pracovníků.

¹ International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families. [online]. [cit. 2014-04-1]. Dostupné z: <http://www.un.org/documents/ga/res/45/a45r158.htm>

Mezinárodní právní úprava zahraničních pracovníků a migrace

Pro otázku zahraničních pracovníků je velmi důležitá úprava jejich postavení v mezinárodním právu. Zahraniční pracovníci jakožto osoby, které dlouhodobě pobývají mimo území svého domovského státu a kteří vstupují do smluvního stavu v druhém státě, potřebují vyjasnění svého statusu i na půdě mezinárodního práva. Proto je velmi důležité, aby jejich postavení bylo upraveno v mezinárodních dohodách a úmluvách. Pro mezinárodní úpravu jsou důležité dvě mezinárodní organizace a to konkrétně Mezinárodní organizace práce a Organizace spojených národů.

Mezinárodní organizace práce

Mezinárodní Organizace práce byla založena roku 1919 jako součást Versailleské mírové smlouvy. Tato organizace měla naplňovat humanistické ideály prvního desetiletí dvacátého století, jakožto byla osmihodinová pracovní doba i ochrana proti nezaměstnanosti i zákaz dětské práce. Po vzniku Organizace spojených národů se stala specializovanou organizací k ní připojenou. Mezinárodní organizace práce pracuje na unikátním způsobu tripartity. Mají zde stejný hlas vláda, zástupci zaměstnavatelů a zástupci zaměstnanců.

Mezinárodní organizace práce jakožto nejdůležitější fórum pro úpravu pracovních vztahů na mezinárodní úrovni přijala tyto důležité dokumenty k úpravě migrujících pracovníků.

První úmluvou je Konvence o migrujících zaměstnancích z roku 1949². Tato úmluva v článku sedmém stanovuje že: „Každý členský stát, pro který tato úmluva vstoupila v platnost zavazuje, že bez diskriminace, pokud jde o státní příslušnost, rasu, náboženství nebo pohlaví, aby legální příslušníci na jeho území, nebylo méně příznivé zacházení, než jaké platí pro jeho vlastní státní příslušníky, pokud jde o následující záležitosti : (a) v rozsahu, pro něž jsou tyto záležitosti upraveny zákonem nebo předpisy, nebo podléhají-li kontrole správních úřadů - (i) odměňování, v etnických rodinných přídatcích, pokud jsou součástí odměňování, pracovní doba, opatření ohledně práce přesčas, placenou dovolenou, omezení domácí práce, minimální mzda pro zaměstnání, úmavnou a odbornou přípravu, práci žen a práci mladistvých ; (ii) členství v odborech a využívání výhod z kolektivního vyjednávání ; (iii) ubytování ; (b) sociální zabezpečení (to znamená, že právní ustanovení, pokud jde o pracovní úraz,

² Celý text Konvence o migrujících zaměstnancích z roku 1949 je k dispozici zde: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312242

mate ství, nemoci, invalidity, stá í, úmrtí, nezam stanosti a rodinné povinnosti, a jakékoliv jiné nep edvídané události, na které by se podle vnitrostátních právních p edpis , vztahuje systém sociálního zabezpe ení) , s výhradou t chto omezení :(i) vhodná opat ení pro zachování nabytých práv a práv v pr b hu akvizice ;(ii) vnitrostátní právní p edpisy imigra ních zemí mohou stanovit zvláštní opat ení týkající se výhod nebo ásti výhod, které jsou zcela splatné z ve ejných prost edk , a pokud jde o náhrady poskytované osobám, které nespl ují p ísp vk podmínky stanovené pro ud lení normálního d chodu;(c) zam stnanecké dan , poplatky nebo p ísp vky placené v souvislosti s zam stanou osobu ; a(d) soudní ízení týkající se záležitostí uvedených v této úmluv .“³, Krom toho se zde stanovuje právo na zcelování rodin a zdravotní pé i. Tato úmluva stanovila základní pravidla, kterými se ídí mezinárodní úprava zahrani ních pracovník .

V roce 1949 byla také vypracována Doporu ení o migrujících pracovnících⁴. Nejsou tedy právn závazná a vymahatelná, avšak jejich ustanovení se promítají do jednání jednotlivých aktér a ovliv uje jejich rozhodování. Jedno z t chto doporu ení se týkalo rozdílu mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle v jednotlivých zemích. „ *Obecná politika len by m la rozvíjet a využívat všechny možnosti zam stnání, a pro tento ú el usnadnit mezinárodní distribuci pracovní síly a zejména pohyb pracovních sil ze zemí, které mají p ebytek pracovní síly do zemí, které ji, mají nedostatek.*“⁵ Toto doporu ení ukazuje, že otázka migrace byla velmi d ležitá pro lenské státy, stejn jako v domí, že v n kterých státech existoval velký nedostatek pracovních sil, zatímco jiné státy, jich mohli nabídnout velký po et. Tato dohoda také obsahuje velké množství doporu ené regulace zprost edkovatel práce, které se promítly do vnitrostátních norem, mezi tyto normy pat í informování ve srozumitelném dialektu, migrant m by m ly být ponechány jejich dokumenty a smlouvy í že migranti by m ly být vybírání podle svých vzd lanostních p edpoklad na výkon pracovní pozice.

Vývoj pracovního trhu v desetiletích po druhé sv tové válce byl velmi výrazný a siln ovlivnil i pracovní trh a na n m p sobící zahrani ní pracovníky, takže bylo nutné poupravit

³ Migration for Employment Convention (Revised), 1949. In: *ILO*. 1949. Dostupné z: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312242 (p eklad autora)

⁴ Cele zn ní Doporu ení o migrujících pracovnících (1949) si m žete prostudovat zde: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312424

⁵ Migration for Employment Recommendation (Revised), 1949. In: *ILO*. 1949. Dostupné z: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312424 (p edklad autora)

jejich právní postavení. Proto byla v roce 1975 vypracována nová Konvence o migrujících pracovnících⁶. Tato úmluva se ve svém článku šest vyjadřuje k nelegální migraci. „*Musí se provést opatření podle vnitrostátních právních předpisů pro účinné odhalování nelegálního zaměstnávání migrujících pracovníků a pro vymezení a provádění administrativních, občanských a trestních sankcí, které zahrnují trest odnětí svobody, pokud jde o nelegální zaměstnávání migrantů pracovníků ...*“.⁷ Konvence šířejí oproti předchozím úpravám upravuje postavení nelegálních pracovníků a jejich rodinných příslušníků, stanovuje právo státu na kontrolu legálnosti pobytu. Dále se poupravuje postavení migrujících pracovníků při ztrátě zaměstnání v návaznosti na pobyt, který se pouze z tohoto důvodu nesmí zrušit.

Stejně jako ke Konvenci z roku 1949 i ke Konvenci z roku 1975 bylo vypracováno Doporučení o migrujících pracovnících⁸. Doporučení dává velký důraz na oblast sociální politiky a vyzývá k přihlídnutí k sociální politice během vytváření politiky zahraniční migrace. Migrující pracovníci mají být zapojeni do systému zdravotní péče a do systému sociálního zabezpečení. Důležitou otázkou je podle doporučení sjednocení rodin, „*Veškerá možná opatření by měla být přijata jak v zemích zaměstnání, tak v zemích původu s cílem usnadnit sloučení rodiny migrujících pracovníků tak rychle, jak je to možné. Tato opatření by měla zahrnovat, podle potřeby, vnitrostátních právních předpisů a dvoustranné a mnohostranné ujednání.*“⁹ Tedy jak je vidět v sedmdesátých letech se otázka sjednocování rodin stala důležitou, že se promítla i do tohoto doporučení. Zároveň je zde také široce upravena práva migrujících pracovníků na pobyt. Je zde stanovena možnost odvolat se soudní cestou, proti zrušení pobytu, stejně jako, že ztráta zaměstnání není jediným důvodem ke zrušení pobytu.

Organizace spojených národů

Organizace spojených národů je jakožto hlavní světové plénum důležitým místem setkávání světového společenství a místem kde je možné najít dohodu nad velkým množstvím problémů a sporů. Organizace má několik orgánů, do jejichž působnosti patří starost o otázku

⁶ Celé znění této Konvence o migrujících pracovnících (1975) je dostupná zde: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312288:NO

⁷ Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975. In: *ILO*. 1975. Dostupné z: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312288:NO (přidávkou autora)

⁸ Text Doporučení o migrujících pracovnících z roku 1975 si můžete přečíst zde: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312489:NO

⁹ Migrant Workers Recommendation, 1975. In: *ILO*. 1975. Dostupné z: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312489:NO (přidávkou autora)

migrant . Základním vymezením pravomocí tohoto orgánu je v Chartě organizace spojených národů . Mezi základní orgány, které mohou řešit otázku uprchlíků je Valné shromáždění . „Valné shromáždění má že jednat o všech otázkách nebo v těch, které patří do rámce této Charty nebo se týkají pravomocí a funkcí orgánů touto Chartou stanovených, a má že – s výhradou ustanovení článku 12 – len má Organizace spojených národů nebo Radu bezpečnosti anebo len má i Rada zároveň iniciativní doporučení o všech takových otázkách nebo v těch.“¹⁰ Druhým orgánem, do jehož kompetence spadá problematika migrace, je Hospodářská a sociální rada, podle odstavce jednáho článku šedesát dva je jejím úkolem „vypracovávat studie a zprávy o mezinárodních otázkách hospodářských, sociálních, kulturních, výchovných, zdravotnických a o v těch p íbuzných nebo dávat k nim popud a iniciativu ve všech těchto v těch doporučení Valnému shromáždění, len má Organizace spojených národů a p íslušným odborným organizacím“¹¹. Tato rada je v současné době důležitým forum pro ekonomické a sociální problémy světa, její pozornost je však především opána na naplnění Rozvojových cílů tisíciletí¹². Další instituce, které se v ní otázkou migrantů, je Vysoká komise pro uprchlíky a Rada pro lidská práva.

Mezi důležitými úmluvami, které byly na p ídání Spojených národů uzavřeny k úpravě postavení zahraničních pracovníků, a migrantů je především Úmluva o právním postavení uprchlíků¹³, tato dohoda p íjataná v roce 1951 byla vytvořena pro úpravu postavení uprchlíků, kteří vznikli p ídchozími válečnými konflikty v Evropě . V roce 1967 byla tato úmluva silně změnena pomocí Protokolu, který rozšířil její geografické a časové působení. V úmluvě ve třetí kapitole je stanovena úprava postavení uprchlíků ve výdělečné činnosti. Pro nás nejdůležitější je článek sedmnáct, jež upravuje placený zaměstnání: „ 1. Smluvní státy poskytnou uprchlíkům, kteří se zákonně nacházejí na jejich území, co nejpr íznivější zacházení poskytované za stejných okolností cizincům, pokud jde o právo p íjmout zaměstnání za mzdu. 2. Omezující opatření platná pro cizince nebo pro zaměstnávání cizinců s ohledem na ochranu vnitrostátního pracovního trhu, nebudou v žádném p ípadě uplatňována na uprchlíka, který z nich byl vyat již v době vstupu této úmluvy v platnost pro p íslušný smluvní

¹⁰ Charta Organizace spojených národů a Statut mezinárodního soudního dvora. In: OSN. 1945. Dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/charta-organizace-spojonych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>

¹¹ Charta Organizace spojených národů a Statut mezinárodního soudního dvora. In: OSN. 1945. Dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/charta-organizace-spojonych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>

¹² Rozvojové cíle tisíciletí jsou základním rozvojovým programem OSN, který má podpořit rozvoj a boj s chudobou. Seznam rozvojových cílů tisíciletí je dostupný zde: <http://www.osn.cz/zpravodajstvi/zaber/?i=205>

¹³ Česká republika je smluvní stranou Úmluvy i Protokolu.

stát, nebo který splňuje jednu z následujících podmínek: a) dokonil t i roky trvalého pobytu v zemi, b) nachází se v manželském svazku se státním p íslušníkem zem svého pobytu; uprchlík však nem že vyžadovat výhody tohoto ustanovení, jestliže opustil svého partnera, c) má jedno nebo více d tí, která jsou státními p íslušníky zem jeho trvalého pobytu. 3. Smluvní státy se zavazují p íznív posuzovat asimilaci práv všech uprchlík , která se týkají zam stnání za mzdu, s právy svých vlastních ob an , a zejména t ch uprchlík , kte í p íšli na jejich území p i realizaci program nábor pracovník nebo program p íst hovalectví.¹⁴“ Tento láněk právn stanovuje postavení uprchlík na pracovním trhu, p i emž jim dává stejné postavení jako ostatním cizinc m. Uprchlíci však v sou asné dob netvo í v tšinu zahrani ních pracovník a proto zde existuje d ležit jší úprava postavení migrant na pracovním trhu.

Tou nejd ležit jší úpravou Spojených národ k otázce zahrani ních pracovník je Mezinárodní úmluva o ochran práv všech migrujících pracovník a jejich rodin. Tato úmluva schválená 16. prosince roku 1990, je klí ová k úprav práv migrujících pracovník , která stanovuje jejich práva a povinnosti. „Státy, smluvní strany se zavazují, že v souladu s mezinárodními nástroji týkající se lidských práv, k respektování a zajištění všech práv migrujících pracovník a len jejich rodin v rámci jejich území nebo podléhajících jejich jurisdikci, práva uvád ná v této úmluv bez jakéhokoli rozlišování pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženství nebo p esv d ení, politického nebo jiného smýšlení, národnostního, etnického nebo sociálního p vodu, národnosti, v ku, ekonomické postavení, majetku, manželského stavu, rodu nebo jiného stavu.“¹⁵Zárove se také ve lánku dvacet p t stanovuje, že mají mít stejné podmínky p i odm ování a uzavírání smluv a státy nesm jí p íjmout zákony, které by je na pracovním trhu znevýhod ovali, také mají nárok na sociální zabezpečení a zdravotní pé i, která je podobná i stejná jako u ob an , p ípadn mají dostat podobnou podporu, pokud právo neumožňuje podporu pomocí sociálních dávek. Úmluva garantuje i kulturní práva nejen právo na státní p íslušnost a kulturní identitu, ale také se zde ve lánku t icet stanoví: „Každé dít migrujícího pracovníka má základní právo na p ístup k vzd lání na základ rovného zacházení se státními p íslušníky státu. P ístup k ve ejným p edškolním vzd lávacím institucím a škol nesmí být odep en nebo omezen z d vodu protiprávního stavu pobytu nebo zam stnání jednoho z rodi , nebo z d vodu nelegálního

¹⁴ Úmluva o právním postavení uprchlík . In: OSN. 1951. Dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/uprchlici.pdf>

¹⁵ (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families. [online]. [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.un.org/documents/ga/res/45/a45r158.htm> p edklad autora)

pobytu dít te ve stát zam stání.“¹⁶Pro samotné migrující pracovníky je velmi d ležitý láněk t icet dva: „ *Po ukon ení jejich pobytu ve stát zam stání, mají migrující pracovníci a jejich rodinní p íslušníci právo p evést své p íjmy a úspory a v souladu s platnými právními p edpisy dot ených lenských stát , jejich osobní v ci a p íslušenství.*“¹⁷Toto pravidlo umožňuje migrant m získání prost edk , které pak mohou p evést jako své úspory zp t do své vlasti a mohou pozd ji použít tento kapitál na rozvoj p ípadného podnikání i zlepšení sociální situace ve stát . Tento láněk ješt podporuje ješt láněk ty icet sedm „*Migrující pracovníci mají právo p evést své zisky a úspory, zejména ty finan ní nezbytné pro podporu jejich rodiny, ze státu zam stání do státu p vodu nebo jakékoli jiné státu. Tyto p evody se provád jí v souladu s postupy stanovenými podle platných právních p edpis p íslušného státu a v souladu s platnými mezinárodními dohodami.*“¹⁸Tyto dva lánky upravují p evod p edevším finan ních prost edk mezi státem zam stání a státem p vodu upravují tak možnost posílání prost edk mezi státy, tato ástka je ve sv tovém m ítku velmi vysoká a dosahuje hodnoty n kolika desítek miliard amerických dolar . Pro otázku migrace tato dohoda ješt upravuje jednu d ležitou otázku, která se týká rodinných p íslušník zahrani ních pracovník . „*Státy, smluvní strany, uznávají, že rodina je p irozenou a základní jednotkou spole nosti a má nárok na ochranu ze strany spole nosti a stát p ijme vhodná opat ení k zajišt ní ochrany jednoty rodin migrujících pracovník .*“¹⁹Stanovuje se zde, že jednota rodin je d ležitá a je pot eba ji zachovávat a proto mají migranti právo na zcelování rodin. Tato ást úmluvy je velmi ásto využívána p edevším zahrani ními pracovníky, kte í p sobí v rozvinutých zemí, p edevším gastarbaitry, a jejich hlavní rozmach byl v období, p ed schválením Úmluvy.

Volný pohyb osob v Evropské Unii

Evropská unie je nejv tší ekonomikou na sv t , obývá jí p es p t set milion obyvatel. Evropská unie je založena na ty ech svobodách, které ur ují její charakter. Volný pohyb

¹⁶ International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families. [online]. [cit. 2014-03-29]. Dostupné z:<http://www.un.org/documents/ga/res/45/a45r158.htm>
p edklad autora)

¹⁷ (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families. [online]. [cit. 2014-03-29]. Dostupné z:<http://www.un.org/documents/ga/res/45/a45r158.htm>
p edklad autora)

¹⁸ (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families. [online]. [cit. 2014-03-29]. Dostupné z:<http://www.un.org/documents/ga/res/45/a45r158.htm>
p edklad autora)

¹⁹ (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families. [online]. [cit. 2014-03-29]. Dostupné z:<http://www.un.org/documents/ga/res/45/a45r158.htm>
p edklad autora)

zboží, služeb, kapitálu a osob. Tyto svobody dohromady tvoří vnitřní trh, který byl založen Jednotným evropským aktem z roku 1986. Volný pohyb pracovníků je součástí vnitřního trhu. Svobodný pohyb pracovníků je zakotven v základních smlouvách. Listina základních práv Evropské unie stanoví ve článku patnáct: *1. Každý má právo pracovat a vykonávat svobodně zvolené nebo přijaté povolání. 2. Každý občan Unie má právo svobodně hledat zaměstnání, pracovat, usadit se nebo poskytovat služby v kterémkoliv členském státě. 3. Státní příslušníci těchto zemí, kteří jsou oprávněni pracovat na území členských států, mají nárok pracovat na stejné pracovní podmínky jako občané Unie.*²⁰Od Lisabonské smlouvy je tedy pohyb pracovníků základním lidským právem v Evropské unii. Volný pohyb je zakotven ve Smlouvě o fungování Evropské unie, konkrétně článku dvacet jedna: *„1. Každý občan Unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvách a v opatřeních přijatých k jejich provedení.“*²¹Je tedy právně stanoveno, že každý občan unie se smí pohybovat po celém území unie. Důležitý je také článek čtyřicet pět, *„1. Je zajištěn volný pohyb pracovníků v Unii. 2. Volný pohyb pracovníků zahrnuje odstranění jakékoliv diskriminace mezi pracovníky členských států na základě státní příslušnosti, pokud jde o zaměstnávání, odměny za práci a jiné pracovní podmínky. 3. S výhradou omezení odvozených ve smlouvě po dohodě, ve věci bezpečnosti a ochrany zdraví zahrnuje právo: a) ucházet se o skutečně nabízená pracovní místa, b) pohybovat se za tímto účelem volně na území členských států, c) pobývat v něm, kterým z členských států za účelem výkonu zaměstnání v souladu s právními a správními předpisy, jež upravují zaměstnávání vlastních státních příslušníků, d) zůstat na území členského státu po skončení zaměstnání za podmínek, které budou předem nařízeny vydaných Komisí. 4. Tento článek se nepoužije pro zaměstnávání ve veřejné správě.“*²²Jak je vidět z tohoto článku vyjma několika případů mají občané Evropské unie stejné postavení jako občané domovského státu. Tedy není, skoro žádné omezení volného pobytu těchto pracovníků, vyjma omezení, které vychází z předstoupných smluv, o nichž bude řeč níže.

Kromě úpravy ve smlouvách je pro tuto otázku velmi důležitá nařízení Evropské komise 1612/68²³, které specifikuje ustanovení daná ve smlouvách. Článek pět stanoví, že

²⁰ EU. Listina základních práv Evropské unie: (2007/C 303/01). In: *Evropské právo základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy*. Ostrava: Sagit, 2011.

²¹ U. Smlouva o fungování Evropské unie: (Celex 11957E). In: *Evropské právo základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy*. Ostrava: Sagit, 2011.

²² U. Smlouva o fungování Evropské unie: (Celex 11957E). In: *Evropské právo základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy*. Ostrava: Sagit, 2011.

²³ Celý text nařízení je dostupný zde: http://www.mpsv.cz/files/clanky/3468/ehs_1612_68.pdf

„Státnímu p íslušníkovi jednoho lenského státu, který se uchází o zam stnání na území jiného lenského státu, se v tomto stát poskytuje stejná pomoc, jakou poskytují služby zam stnanosti tohoto státu vlastním státním p íslušník m p i vyhledávání zam stnání“²⁴. Toto ustanovení v podstat zakazuje p ednostní p id lování pracovních míst státním p íslušník m. Na ízení garantuje také stejné rovné podmínky zacházení v etn práva na lenství v odborových organizacích. D ležitý je také lánek deset: „Právo usadit se spole n s pracovníkem, který je státním p íslušníkem jednoho lenského státu a je zam stnán na území jiného lenského státu, mají bez ohledu na jejich státní ob anství tyto osoby: a) jeho manžel nebo manželka a jejich potomci mladší 21 let nebo na n m závislí, b) p íbuzní ve vzestupné linii pracovníka a jeho manžela nebo manželky, kte í jsou na nich závislí,“²⁵jež stanovuje možnost usazení rodinných p íslušník pracovník .

Dalším d ležitým dokumentem je Sm rnice Evropského parlamentu a Rady íslo 2004/38/ES²⁶, jež upravuje právo pobytu. Podle lánku sedm odstavce 1. Písmeno a) mají ob ané Unie právo pobytu na území jiného lenského státu po dobu delší než t i m síce pokud „ jsou v hostitelském lenském stát zam stnanými osobami nebo osobami samostatn výd le n innými“²⁷.

Dopad volného pohybu osob na pracovní trh v Evropské unii

Volný pohyb osob má zna ný dopad na pracovní trh v Evropské unii. Evropská unie m la k 31. 12. 2013 nezam stnanost na úrovni deseti celých šest procent²⁸. Nejvyšší úrove nezam stnanosti m lo ecko dvacet sedm celých dva procent²⁹ a Špan lsko dvacet šest celých jedna procent³⁰. Nejmenší nezam stnanost m lo Rakousko ty í celých dev t procent³¹ a N mecko p t celých dva procent³². Ze lenských stát , které p istoupili po 1. 5. 2004 má

²⁴ NA ÍZENÍ RADY (EHS): . 1612/68. In: *EU*. 1968. Dostupné z:

http://www.mpsv.cz/files/clanky/3468/ehs_1612_68.pdf

²⁵ NA ÍZENÍ RADY (EHS): . 1612/68. In: *EU*. 1968. Dostupné z:

http://www.mpsv.cz/files/clanky/3468/ehs_1612_68.pdf

²⁶ Celý text sm rnice naleznete zde: http://www.mpsv.cz/files/clanky/6966/2004-38_CS.pdf

²⁷ SM RNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY: 2004/38/ES. In: *EU*. 2004. Dostupné z:

http://www.mpsv.cz/files/clanky/6966/2004-38_CS.pdf

²⁸ SÚ. *Míra nezam stnanosti 15-64letých v lenských zemích EU* [online]. 2013 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=VSPS_analyza_9&&kapitola_id=15

²⁹ SÚ. *Míra nezam stnanosti 15-64letých v lenských zemích EU* [online]. 2013 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=VSPS_analyza_9&&kapitola_id=15

³⁰ SÚ. *Míra nezam stnanosti 15-64letých v lenských zemích EU* [online]. 2013 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=VSPS_analyza_9&&kapitola_id=15

³¹ SÚ. *Míra nezam stnanosti 15-64letých v lenských zemích EU* [online]. 2013 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=VSPS_analyza_9&&kapitola_id=15

³² SÚ. *Míra nezam stnanosti 15-64letých v lenských zemích EU* [online]. 2013 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=VSPS_analyza_9&&kapitola_id=15

nejvyšší nezaměstnanost Chorvatsko šestnáct celých devět procent³³ a Kypr šestnáct celých devět procent³⁴, což jsou tedy a čtvrtá nejvyšší nezaměstnanost v Evropské unii. Nejmenší nezaměstnanost z nových členských států má Česká republika sedm procent³⁵ a Rumunsko sedm celých tři procent³⁶, což byla šestá a devátá nejnižší nezaměstnanost v Evropské unii. Ostatní nové členské státy se pohybují spíše u úrovně vyšší míry nezaměstnanosti.

Pokud bychom se podívali na úroveň nezaměstnanosti Evropské unii tak dvacet osm nových členských států k 31. 12. 2012 bylo zaměstnaných šedesát devět celých jedna procent³⁷ obyvatel ve věkové skupině 15-64. Nejvyšší úroveň měla Nizozemí, které měla zaměstnaných sedmdesát pět celých jedna procent³⁸, následované Rakouskem, Finskem, Německem a Dánskem. Nejnižší úroveň nezaměstnanosti měla Chorvatsko, které měla zaměstnaných padesát celých sedm procent³⁹, následované Itálií a pak s velkým odstupem Španělskem, Maďarskem, Bulharskem a Maltou. Česká republika má úroveň nezaměstnanosti na úrovni šedesáti šesti celých pět procent⁴⁰. Jak je vidět státy s nízkou nezaměstnaností mají také vysokou úroveň nezaměstnanosti, avšak propojení mezi těmito dvěma skupinami souvisí s více faktory, jakožto je například délka studia, věk odchodu do důchodu a počet žen v domácnosti.

Migrace v rámci Evropské unie a do Evropské unie je významným fenoménem. „V průběhu roku 2011 bylo podle odhadů 1,7 milionu lidí přistěhovalo do EU ze zemí mimo EU-27. Kromě toho 1,3 milionu lidí dříve bydlících v některém členském státě EU-27 se stěhovali do jiného členského státu.“⁴¹ Migrace v Evropské unii není rozmístěna rovnoměrně. „Spojené

³³ SÚ. Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU [online]. 2013 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislota=VSPS_analyza_9&&kapitola_id=15

³⁴ SÚ. Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU [online]. 2013 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislota=VSPS_analyza_9&&kapitola_id=15

³⁵ SÚ. Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU [online]. 2013 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislota=VSPS_analyza_9&&kapitola_id=15

³⁶ SÚ. Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU [online]. 2013 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislota=VSPS_analyza_9&&kapitola_id=15

³⁷ EUROSTAT. *Employment rate, age group 15–64, 2002–12 (%)* [online]. 2012 [cit. 2014-04-9]. Dostupné z: [http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Employment_rate_age_group_15%E2%80%9364_2002%E2%80%9312_\(%25\)_YB14.png](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Employment_rate_age_group_15%E2%80%9364_2002%E2%80%9312_(%25)_YB14.png)

³⁸ EUROSTAT. *Employment rate, age group 15–64, 2002–12 (%)* [online]. 2012 [cit. 2014-04-9]. Dostupné z: [http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Employment_rate_age_group_15%E2%80%9364_2002%E2%80%9312_\(%25\)_YB14.png](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Employment_rate_age_group_15%E2%80%9364_2002%E2%80%9312_(%25)_YB14.png)

³⁹ EUROSTAT. *Employment rate, age group 15–64, 2002–12 (%)* [online]. 2012 [cit. 2014-04-9]. Dostupné z: [http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Employment_rate_age_group_15%E2%80%9364_2002%E2%80%9312_\(%25\)_YB14.png](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Employment_rate_age_group_15%E2%80%9364_2002%E2%80%9312_(%25)_YB14.png)

⁴⁰ EUROSTAT. *Employment rate, age group 15–64, 2002–12 (%)* [online]. 2012 [cit. 2014-04-9]. Dostupné z: [http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Employment_rate_age_group_15%E2%80%9364_2002%E2%80%9312_\(%25\)_YB14.png](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Employment_rate_age_group_15%E2%80%9364_2002%E2%80%9312_(%25)_YB14.png)

⁴¹ EUROSTAT. *Migration and migrant population statistics* [online]. 2013 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics (Přidáno autorem)

království uvedlo v roce 2011 nejvíce počet přistěhovalců (566 044), následované Německem (489 422), Španělskem (457 649) a Itálií (385 793); tyto čtyři členské státy společně tvořily 60,3% všech přistěhovalců do EU 27 členských států.⁴² Migranti tak nejvíce míří do těchto zemí z různých důvodů, zatímco Španělsko a Itálie přitahují imigranti z oblastí mimo Evropskou unii, kteří na jejich území vstupují na její území. Německo a Spojené království jsou cílem imigrantů spíše z oblasti unie.

„V roce 2012 bylo z obyvatel EU 34,3 milionu zahraničních občanů, což představuje 6,8% z celkového počtu obyvatel. Více než jedna třetina (13,6 mil.) z těchto lidí byli občany jiného členského státu EU.“⁴³ Tedy 2% obyvatel Evropské unie využívají své právo stanovené smlouvami a pobývá v jiném z osmadvaceti zemí Evropské unie, než je jejich domovský stát. Z těchto téměř šest set tisíc obyvatel, podle Eurostatu je v zaměstnaneckém poměru šest a půl milionu. Toto číslo je velmi vysoké, avšak nejedná se ani o jednu polovinu zaměstnaných cizinců v Evropské unii. Ve většině členských států jsou zaměstnání občany těchto zemí. „V devíti členských státech, v třinácti zaměstnaných cizích státních příslušníků byla občany jiných členských států EU. V pořadí podle velikosti, to byly Lucembursko, Irsko, Belgie, Slovensko, Kypr, Malta, Velká Británie, Nizozemí a Švédsko.“⁴⁴ Tedy i přes vysokou nezaměstnanost v rámci Evropské unie je v třinácti zaměstnaných cizích pracovníků, ze kterých zemí a velmi příznivé podmínky nelákají občany Evropské unie, aby hledaly pracovní příležitosti mimo svou vlast. Nejvíce svou vlast opouští obyvatelé nových členských států. Migrace v rámci volného pohybu osob v Evropské unii může mít vliv i na demografické údaje jednotlivých členských států. „V relativním vyjádření, měla nejvíce pozitivní míru migrace Kypr (21,3 na 1 000 obyvatel) a Lucembursko (21,2), zatímco v Litvě (-12,6 na 1 000 obyvatel) a Lotyšsku (-11,2) zaznamenaly nejvyšší záporné míry migrace v roce 2011.“⁴⁵ V třinácti migrantů, kteří přicházejí na Kypr za pracovním místem, zatímco Lucembursko má nejvíce podíl zahraničních pracovníků v rámci celé Evropské unie.

⁴² EUROSTAT. *Migration and migrant population statistics* [online]. 2013 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics (Příklad autora)

⁴³ EUROSTAT. *EU citizenship - statistics on cross-border activities* [online]. 2013 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/EU_citizenship_-_statistics_on_cross-border_activities (příklad autora)

⁴⁴ EUROSTAT. *EU citizenship - statistics on cross-border activities* [online]. 2013 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/EU_citizenship_-_statistics_on_cross-border_activities (příklad autora)

⁴⁵ EUROSTAT. *Population and population change statistics* [online]. 2013 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Population_and_population_change_statistics (příklad autora)

Oba pobaltské státy silně zasahuje možnost jejich občanů odejít pracovat do jiných států Evropské unie, především do Spojeného království.

Uvolnění pracovního trhu občanů nových členských zemí Evropské unie

Pro přijímání nových členských států je velmi dlouhý a složitý proces, ve kterém se jedná o mnohých světových problémech. Jednou z nejdůležitějších otázek je vyjednání všech případných výjimek z platných smluv stejně jako plynulých období. K jednomu z nejdůležitějších a nejdůležitějších plynulých období patří plynulé období ohledně přístupu na pracovní trh. Jelikož nové přistupující státy po roce 2004 byly celkově chudší, než členské státy, považovaly některé státy za nutné vytvořit výjimku z volného pohybu osob, konkrétně možnosti pracovat na svém území. Proto ke přistupujícím smlouvám jsou při přijímání přílohy, které stanoví tyto podmínky, abychom si ukázali, jaké obsahuje podmínky, podíváme se na protokol o přistoupení České republiky.

V odstavci dvě se stanoví, že „*odchylně od článků 1 až 6 nařízení (EHS) č. 1612/68 budou stávající členské státy do konce období dvou let po dni přistoupení uplatňovat národní opatření nebo opatření, která vyplývají z dvoustranných dohod, upravujících přístup českých státních příslušníků na jejich trhy práce. Stávající členské státy mohou tato opatření dále uplatňovat do konce období pěti let po dni přistoupení České republiky.*“⁴⁶ Tedy zde se stanovuje možnost po dobu dalších pěti let chránit svůj pracovní trh, před občanů nových členských států. Toto období jde dokonce podle odstavce pět prodloužit: „*členský stát, který na konci období pěti let uvedené v odstavci 2 zachovává národní opatření nebo opatření vyplývající z dvoustranných dohod, může v případě vážných narušení trhu práce nebo nebezpečí takových narušení po konci oznámení Komisi dále uplatňovat tato opatření do konce období sedmi let po dni přistoupení. Nebude-li takové oznámení učiněno, uplatní se články 1 až 6 nařízení (EHS) č. 1612/68.*“⁴⁷ Tohoto opatření využily v České republice Spolková republika Německo a Rakousko. Německo a Rakousko si do smlouvy prosadili možnost zvláště omezit přístup do vybraných odvětví národního hospodářství.

Některé státy neuplatnily tyto výjimky stanovené protokolem, z nichž nejdůležitější je Spojené království. To zažilo neočekávaný příliv pracovníků z nových členských zemí. Spojené království má mnoho podmínek, které z něj dělaly velmi dobrý cíl migrantů. Hovoří se

⁴⁶ EU. Přílohy ke smlouvě o přistoupení České republiky a Dalšími zemí k Evropské unii. In: *Evropské právo základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy*. Ostrava: Sagit, 2011.

⁴⁷ EU. Přílohy ke smlouvě o přistoupení České republiky a Dalšími zemí k Evropské unii. In: *Evropské právo základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy*. Ostrava: Sagit, 2011.

zde anglicky, u které je vysoká pravděpodobnost, že migranti hovoří anglickým jazykem, je zde silně uvolněný pracovní trh a Spojené království je zemí se zkušeností s přistěhovanci, jež je dána jejím bývalým postavením největší koloniální velmoci. Především je známá migrace emigrace polských státních příslušníků. „Během dvou let se odhaduje, že asi 500,000 pracovníků z osmi přistupujících států EU přijelo do Velké Británie, z nichž více než 60% bylo z Polska.“⁴⁸ Příchod skoro tisíce pracovníků z Polska měl silný dopad na britskou společnost a silně se projevilo ve vnímání přistěhovalců ze střední a východní Evropy.

K 1. 1. 2014 došlo ke konci přechodného období, které si vyjednala vláda Spojeného království, pro otázku přistoupení Bulharska a Rumunska. Zkušenost s otevřením pracovního trhu po přistoupení zemí v roce 2004 vedlo k velikým obavám ohledně přívlivu obyvatel, kteří budou zneužívat sociální systém, jak však ukazuje reportáž The Independent: „Daily Express odpovídá přívlivu migrantů autobusy pod titulkem "Výhody Británie my přicházíme" – ale v tomto autobusu, Roxy je jediná z rumunských přijíždějících do Londýna poprvé. Poté, co v autobuse loučí, dívá se dopředu, připravená⁴⁹ začít svůj nový život. Pracující Británii, tady jsem.“ Zatím se však ukázalo, že obě Rumunsko a Bulharsko se masivně nestěhují do Spojeného království a že tyto obavy nebyly platné.

⁴⁸ *Polish migrants in the UK* [online]. 2011 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: <http://www.polish-migrants.co.uk/>

⁴⁹ DUGAN, Emily. Bucharest to London: On the bus with the Romanians taking the 52-hour ride in search of a new life in Britain. *The Independent* [online]. 2014, [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/bucharest-to-london-meet-the-romanians-taking-the-52hour-bus-ride-in-search-of-a-new-life-9040158.html>

Dopad mezinárodní migrace na pracovní trh v České republice

Modrá a Zelená karta

V České republice stejně jako v ostatních státech světa dochází z různých důvodů k nedostatku kvalifikované pracovní síly v různých oborech. Potřebou těchto kvalifikovaných pracovníků pro ekonomiku si vynucuje vytvoření speciálních programů na zjednodušení přístupu cizinců na český pracovní trh. Nutností těchto programů je dána především tím, že tyto pracovníci jsou velmi flexibilní a mají široké možnosti uplatnění po celém světě nikoliv jen v České republice. Jelikož programy na přilákání kvalifikované pracovní síly vlastní většina rozvinutých zemí na světě. Nejznámějšími programy tohoto typu mají Spojené státy americké, včetně jejich programu Zelená karta, jež však má jiný význam, než jaký má v českém právu. Česká republika vytvořila dva programy, které mají pomoci získat pro náš pracovní trh kvalifikované pracovníky a co nejvíce jim vyjít vstříc. Tyto programy jsou Modrá a Zelená karta, oba tyto programy mají pomoci zaplnit místa, na jejichž obsazení není dostatek pracovníků na českém pracovním trhu. Oba tyto programy se týkají pouze cizinců, již nejsou občany České republiky či státem Evropské unie či Evropského hospodářského prostoru. Modrá a Zelená karta nejsou potřebné k vykonávání těchto profesí i při splnění těchto podmínek „výkonným umělcem, pedagogickým pracovníkem, akademickým pracovníkem vysoké školy, vdeckým pracovníkem, který je učastníkem vdeckého setkání, žákem nebo studentem do 26 let věku, sportovcem, osobou, která v ČR zajišťuje dodávky zboží nebo služeb nebo toto zboží dodává, nebo osobou, která provádí montáž na základě obchodní smlouvy, případně provádí záruční a opravářské práce, ...“.⁵⁰

Program Modrá karta „je dlouhodobý pobyt za účelem výkonu zaměstnání vyžadující vysokou kvalifikaci. Modrá karta opravňuje cizince k pobytu a zároveň výkonu zaměstnání, tj. cizinec nepotřebuje zvlášť pracovní povolení.“⁵¹ Mezi tuto kvalifikaci se považuje ukončené terciální vzdělávání, které trvalo alespoň tři roky. Modrá karta se vydává pro pracovní místa, jež trvají déle než tři měsíce. Také je potřeba, aby pracovní místo bylo placeno více než 1,5 násobkem průměrné mzdy v České republice. Žadatel o Modrou kartu si musí nalézt vhodné pracovní místo, spojit se se zaměstnavatelem a uzavřít s ním pracovní smlouvu a požádat o

⁵⁰ MPSV. *Kdy se nevyžaduje povolení k zaměstnání ani zelená karta nebo modrá karta* [online]. 2012 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zz_zamest_cizincu/zz_zvlastni#kdyneпов

⁵¹ MVCR. *Modrá karta* [online]. 2014 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/modra-karta.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

Modrou kartu, která je spojena s tímto pracovním místem nebo ho změnit za podmínkami definovaných podmínek.

Zelená karta je dlouhodobým povolením k pobytu v České republice za účelem zaměstnání. Zelená karta se vydává na 2-3 roky a dělí se na tři typy: A pro kvalifikované pracovníky s vysokoškolským vzděláním a klíčoví personál, typ B pro pracovníky na pracovních pozicích minimálně s požadavkem využití a typ C pro ostatní pracovníky. Karty typu A a B se mohou prodloužit, zatímco typ C prodloužit nelze. Pro získání Zelené karty platí podobné podmínky jako pro Modrou kartu najít vhodné pracovní místo, podat žádost a spojit se s budoucím zaměstnavatelem. Na rozdíl od Modré karty není na Zelenou kartu potřeba mít uzavřenou pracovní smlouvu. Žadatelé musejí být občany „*Albánská republika, Andorské knížectví, Antigua a Barbuda, Argentinská republika, Australské společenství, Bahamské společenství, Barbados, Bolívarská republika, Venezuela, Bosna a Hercegovina, Brazilská federativní republika, Brunejský sultanát, Černá Hora, Federace Sv. Kryštofa a Nevis, Guatemalská republika, Honduraská republika, Chilská republika, Chorvatská republika, Japonsko, Kanada, Korejská republika, Kostarická republika, Makedonská republika, Malajsie, Mauricijská republika, Monacké knížectví, Nikaragujská republika, Nový Zéland, Panamská republika, Paraguayská republika, Salvadorská republika, Sanmarinská republika, Seychelská republika, Singapurská republika, Spojené státy americké, Spojené státy mexické, Srbská republika, Stát Izrael, Svatý stolec, Tchaj-wan, Ukrajina, Uruguayská východní republika, Zvláštní administrativní oblast území Hong-kong, Zvláštní administrativní oblast území Macao.*“⁵²

Modrá a Zelená karta pomáhají České republice získat kvalifikovanou pracovní sílu, která je potřeba pro fungování moderní vzdělanostní ekonomiky. Podle ministerstva práce a sociálních věcí bylo 10. dubna 2014 bylo padesát devět nabídek⁵³, které nabízeli devadesát jedna volných míst. Nejvíce volných míst je v oblasti informačních technologií, kde bylo čtyřicet tři volných míst, velká poptávka je i v oblasti výroby a provozu a managementu. Dalšími oblastmi jsou cestovní ruch, obchod, zdravotnictví, věda a výzkum, financnictví, administrativa, kultura a sport, stavebnictví. Na všechny tyto pozice bylo požadováno vysokoškolské vzdělání. Přestože se v absolutních číslech nezdá být nabídka volných míst velmi rozsáhlá, je potřeba si uvědomit, že tento program je určen v těsnou prodloužitelnou pozice.

⁵² MVCR. *Zelené karty* [online]. 2012 [cit. 2014-04-8]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zelene-karty.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

⁵³ MPSV. *Hledání volných míst obsaditelných držiteli modré karty* [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/modka/vm?formtype=2

Program Zelená karty pro typ A obsahuje devadesát pět nabídek⁵⁴, skoro třetina nabídek pochází z oblasti zdravotnictví, dalšími velmi zastoupenými obory jsou oblasti výroby a provozu, obchodu a cestovního ruchu a informační technologie, tyto obory tvoří další třetinu nabídek. Pokud jde o počet volných míst tak těch je v tomto typu sto šedesát šest. Nejvíce volných míst je v oblasti zdravotnictví je jich padesát čtyři a v oblasti informačních technologií, kde jich je třicet sedm, což činí více, než polovinu z volných míst na Zelenou kartu typu A. Seznam oborů, v nichž jsou nabízeny volná místa je stejný jako obory u Modré karty, dobrou ukázkou nepopularity Modré karty je stejný počet nabídek zde jako je součet nabídek v oblasti zdravotnictví a informačních technologií.

Další dva Programy Zelené karty B a C nabízejí dohromady sto osmdesát dva nabídek⁵⁵. Nejvíce nabídek pochází v oblasti výroba a provoz a stavebnictví, nedochází zde však k tomu, že by jednotlivá odvětví získala tak silnou pozici jako v předchozích oborech. Celkově je v těchto programech nabídka sedm set osmdesát pět volných míst. Velká část volných míst se nachází v oblasti stavebnictví, kde je sto osmdesát čtyři volných míst. Stejně jako u nabídek zde nedochází k tomu, že by nějaká odvětví domnívalo nabídku volných míst.

Dohromady nabízí program Modrá a Zelená karta něco pod jeden tisíc volných pracovních míst. Tento faktor je ovlivněn tím, že žadatelé mají zájem často pouze o pracovní povolení a také velkým počtem zájemců, kteří pocházejí z Evropské unie, kteří nemusejí žádat o žádný druh pracovního povolení. Modrá karta, která nabízí v této možnosti, není tak hojně využívána a její hodnocení tak v úsečné hodnotě nevychází příliš úspěšně.

Dopad mezinárodní migrace na stav nezaměstnanosti v České republice

V roce 2013 bylo pracovní trhu⁵⁶ pět milionů dvacet padesát sedm tisíc praceschopných osob, osob ekonomicky neaktivních byly tři miliony sedm set osm tisíc lidí, zaměstnaných byly čtyři miliony osm set devadesát tisíc lidí, nezaměstnaných bylo tři sta šedesát sedm tisíc lidí. Obecná míra nezaměstnanosti byla sedm procent, u žen byla osm celých dvacet procent a u mužů šest procent.

⁵⁴ MPSV. Hledání volných míst obsaditelných držitelé zelené karty [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zelka/vm?formtype=2

⁵⁵ MPSV. Hledání volných míst obsaditelných držitelé zelené karty [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zelka/vm?formtype=2

⁵⁶ SÚ. Zaměstnanost a nezaměstnanost od roku 1993 [online]. 2014 [cit. 2014-04-9]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=PRA1010CU&&kapitola_id=3

eský statistický ú ad zve ejnil v údajích zam stnaných cizinc pouze data do roku 2011. V roce 2011 podle statistického ú adu⁵⁷ bylo zam stnáno t i sta deset tisíc dev t set dvacet jedna cizinc a devadesát t í tisíc padesát dev t bylo držitel žvnostenského oprávn ní. Celý pracovní trh v roce 2011 m l v eské republice p t milion dv st dvacet t i tisíc ú astník , z toho bylo ty i miliony osm set sedmdesát dva tisíc zam stnáno a t i sta padesát jedna tisíc bylo nezam stnaných. P i porovnání tedy vychází, že po et nezam stnaných je asi o ty icet tisíc lidí v tší, než je po et zam stnaných cizinc .

Pro zjišt ní dopadu migrace je pot eba porovnat v jakých regionech pracují cizinci⁵⁸ a kde mají bydlišt umíst ní nezam stnaní⁵⁹. Porovnááme data k roku 31. 12. 2011, kdy jsou dostupná data o rozmíst ní cizinc registrovaných na ú adech práce i informace o procentu nezam stnanosti. V hlavním m st Praha bylo registrováno osmdesát dva tisíc sto osmnáct cizinc , z nich siln dominovali ob ané Evropského hospodá ského prostoru, kterých bylo registrováno p es padesát dva tisíc šest set dvacet dva. Praha m la v té dob t icet dva tisíc p t set osmdesát uchaze o zam stnání. V Praze tedy pracuje více cizinc , než je uchaze o pracovní místo. Je to zp sobeno p edevším tím, že Praha je ekonomicky nejsiln jší region eské republiky a umís uje se v první desítce ekonomicky nejsiln jších region v Evropské unii. St edo eský kraj obklopuje hlavní m sto Prahu a je s ním siln propojený. Bylo zde registrováno t icet jedna tisíc ty i sta dvacet cizinc a bylo zde zaznamenáno padesát tisíc p t set devadesát ty i uchaze o místo. Ve St edo eském kraji je tedy více uchaze o místo, než je zam stnaných cizinc . V Jiho eském kraji je registrováno sedm tisíc osmdesát sedm cizinc , zatímco uchaze o zam stnání bylo dvacet šest tisíc ty i sta padesát, tedy zde bylo více uchaze o práci, než registrovaných cizinc . Plze ský kraj má registrovaných t ináct tisíc t i sta ty i cizinc . Vysoký po et cizinc je zde zp soben p sobením velkých pr myslových podnik p edevším ve m st Plzni. Uchaze o pracovní místo zde bylo dvacet t i tisíc t i sta osm. Karlovarský kraj m l t i tisíce sedm set padesát dev t registrovaných cizinc , zatímco uchaze o zam stnání zde bylo sedmnáct tisíc ty i sta ty icet sedm, což tedy je mnohonásobn více, než registrovaných cizinc . Ústecký kraj má registrovaných šest tisíc osm set t icet ty i cizinc , nejmíce registrovaných, zde bylo v okresech Litom ice, Ústí

⁵⁷ SÚ. *Zam stnávání cizinc od roku 1997* [online]. 2014 [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=PRA1030CU&&kapitola_id=3

⁵⁸ SÚ. *Zam stnaní cizinci v R* [online]. 2014 [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=PRA5062PU_OK&&kapitola_id=743 Z tohoto zdroje pochází veškerá data k po tu cizinc v tomto odstavci.

⁵⁹ SÚ. *Uchaze i o zam stnání ve vybraném území (k 31.12.)* [online]. 2014 [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=TPR6010UC&&kapitola_id=15 Z tohoto pochází veškerá data k po tu nezam stnaných v tomto odstavci

nad Labem a Teplice, kde dohromady bylo registrováno více, než polovinu cizinců v Ústeckém kraji. Tento kraj je znám jednou z nejvyšších nezaměstnaností, v roce 2011 jich zde bylo padesát osm tisíc osmdesát sedm, tedy počet registrovaných cizinců v tomto nezaměstnaných je malý. Liberecký kraj měl registrovaných osm tisíc sto padesát devět cizinců, což je v této podobě cizinců, než v podobě etnickým Ústeckém kraji. Počet uchazečů o zaměstnání zde byl dvacet tři tisíc dvěstě osmdesát šest, tedy registrovaní cizinci tvořili etnicu podobnou uchazečům o zaměstnání. V Královohradeckém kraji bylo registrováno osm tisíc dvěstě sedmdesát cizinců a dvacet dva tisíc sto osmdesát pět uchazečů o zaměstnání. Pardubický kraj měl osm tisíc šest set čtyřicet osm registrovaných cizinců, přičemž více než pět tisíc bylo v okrese Pardubice. Uchazečů o zaměstnání bylo dvacet tři tisíc šest set čtyřicet jedna. V kraji Vysočina bylo registrováno tři tisíce sedm set sedmnáct, z toho více než třetina v okrese Jihlava. V tomto kraji bylo registrováno dvacet pět tisíc šest set pět uchazečů o zaměstnání, je zde však vidět podobná nezaměstnanost jako v předchozích krajích, avšak značně nižší počet registrovaných cizinců. Jihomoravský kraj měl téměř nejvyšší počet registrovaných cizinců, kterých bylo dvacet tisíc dvěstě pět, počet uchazečů o zaměstnání bylo šedesát dva tisíc sedm set dvacet dva, registrovaných cizinců je tedy okolo jedné třetiny. Olomoucký kraj disponoval téměř tisíci osm set sedmdesát čtyřmi registrovanými cizinci, přičemž dvě třetiny byly registrovány v okrese Olomouc. Počet uchazečů o zaměstnání byl čtyřicet osm tisíc sto devatenáct. Zlínský kraj měl pět tisíc čtyřicet padesát cizinců registrovaných, kterým v této době počet dvacet devět tisíc čtyřicet osmnáct uchazečů o zaměstnání. Moravskoslezský kraj měl registrovaných patnáct tisíc sedmnáct cizinců, přičemž ti bylo nejvíce registrováno v okresech Ostrava-město, Karviná a Frýdek-Místek. Moravskoslezský kraj má nejvyšší míru nezaměstnanosti, což bylo šedesát pět tisíc devatenáct uchazečů. Tedy počet registrovaných cizinců je sice čtvrtý nejvyšší, avšak díky vysoké nezaměstnanosti zde poměr registrovaných cizinců v nezaměstnaném dosahuje asi jedné třetiny. Nejméně registrovaných cizinců bylo v okrese Jindřich v Hradec, kde jich v roce 2011 bylo dvěstě šedesát sedm. Nejvíce registrovaných cizinců bylo ve hlavním městě Praze a vyjma tohoto regionu v okresech Brno-město, kde bylo registrováno pět set třináct tisíc, kromě toho bylo pět set sedm tisíc lidí registrováno v okresech Plzeň-město a Mladé Boleslavi.

Jak je zde vidět že velká nezaměstnanost je soustředěna především v regionech, kde je malý počet registrovaných cizinců. Toto je způsobeno nejen kolikou dle vody. Jedním z těchto důvodů je, že registrovaní cizinci jsou daleko flexibilnější a do České republiky se stahují za prací, tedy do regionů, kde je dostatek pracovních příležitostí. Vysoká nezaměstnanost

existuje především v regionech se špatnou strukturou hospodářství, jako jsou Moravskoslezský kraj Ústecký kraj. Celkově se dá prohlásit, že cizinci jsou zaměstnáni v regionech s nízkou nezaměstnaností, především z důvodu jejich vysoké mobility a snazšímu možnostem stahování. Velké množství cizinců se navíc stahuje na určitá období, tedy má nižší náklady na usazení, jelikož mohou mít nižší náklady na ubytování, navíc obvykle nepřichází s celými rodinami, a proto nemusí řešit podobné problémy jako domácí nezaměstnaní.

Dopad mezinárodní migrace na oblast stavebnictví

Obor stavebnictví je jedním ze základních oborů národního hospodářství. Tento obor má několik specifíků, které tvoří tento obor za velmi přístupný pro migranty. Tento obor potřebuje vysoký počet nekvalifikované pracovní síly, pro kterou je snadné a velmi rychlé získání potřebných dovedností, navíc tento odvětví má vysokou flexibilitu pracovních sil, které se velmi často mění své působení. Obor stavebnictví je díky těmto možnostem silně náchylný k nelegálním pracovníkům, jejichž počet se špatně odhaduje, ale má se jít, až o deset procent z celkového počtu zaměstnaných v tomto oboru, navíc je zde velký počet krátkodobě zaměstnaných osob, z nichž určitá část není zaměstnána v souladu s platnými zákony. V oboru stavebnictví je zaměstnána asi desetina⁶⁰ všech zaměstnaných v ekonomice. Z důvodu dostupnosti dat budou používána data z 31. 12. 2009.

Oblast stavebnictví má ze všech odvětví druhý nejvyšší počet zaměstnaných cizinců, konkrétně k 31. 12. 2009 bylo registrováno šest tisíc osm set dvacet tři⁶¹. Nejvyšší počet zaměstnaných cizinců byl ve zpracovatelském průmyslu. Rozmístění v tomto odvětví není rovnoměrné nejvíce těchto pracovníků působí na území hlavního města Prahy, kde jich tehdy působilo dvacet tisíc sto padesát šest, což je skoro jedna polovina těchto pracovníků. Těto nejvyšší počet je ve Středočeském kraji, především díky propojení těchto regionů, mnoho cizinců v Praze vykonává své pracovní výkony v oblasti Středočeského kraje a naopak. Druhý nejvyšší počet pracovníků ve stavebnictví působí v Jihomoravském kraji kde jich k 1. 1. 2009, kde jich působilo osm tisíc šest set sedmáct. Vysoký počet pracovníků je také v Moravskoslezském, Královéhradeckém a Pardubickém kraji.

⁶⁰ SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAMĚSTNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/\\$File/310313083.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/$File/310313083.pdf)

⁶¹ SÚ. *Cizinci - počet zaměstnanců v krajích za vybraná odvětví* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/\\$File/310313083.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/$File/310313083.pdf)

Celkový počet pracovníků ve stavebnictví byl v České republice čtyřicet a devadesát šest tisíc sedm set pracovníků⁶², tedy počet cizinců dosahuje deseti procent. Pokud porovnáme, počet v jednotlivých krajích zjistíme, že cizinci tvoří v Praze skoro jednu desetinu⁶³ zaměstnaných ve stavebnictví. Ve Středočeském kraji pracuje ve stavebnictví šedesát jedna tisíc sedm set⁶⁴ lidí, z toho čtyřicet a tři tisíce čtyřicet pět jsou cizinci. V Jihomoravském kraji pracuje padesát osm tisíc šest⁶⁵ set z toho, jak již bylo řečeno osm tisíc šest set sedmnáct, jsou registrováni cizinci. Moravskoslezský kraj má tedy nejvyšší počet registrovaných cizinců pracujících ve stavebnictví, celkově zde v tomto oboru pracuje padesát jedna tisíc sedm set⁶⁶ osob, z toho dva tisíce čtyřicet a sedmdesát devět jsou cizinci. Je zde vidět rozdíl mezi regiony nebo počet pracujících v oboru je podobně velký, ale počet zaměstnaných cizinců je asi čtvrtinový. Tento rozdíl je způsoben rozdílem mezi počtem nezaměstnaných a počtem pracovních příležitostí. Pracovníci v Moravskoslezském kraji tedy raději ochotněji jsou zaměstnáni v oblasti stavebnictví, než lidé v Jihomoravském kraji. Královéhradecký a Pardubický kraj měly v roce 2009 vysoký počet cizinců pracujících ve stavebnictví. V Královéhradeckém kraji pracuje dvacet pět tisíc pět set⁶⁷ lidí z toho je dva tisíce dvacet a dva cizinci, v Pardubickém kraji pracuje ve stavebnictví dvacet dva tisíc tři a sta⁶⁸, z toho je dva tisíce padesát dva cizinci. Nejméně cizinců ve stavebnictví pracuje v Karlovarském kraji, kde jich celkově pracuje třináct tisíc sto⁶⁹, z toho je čtyřicet a sedmdesát dva cizinci a v kraji Vysočina kde pracuje dvacet tři tisíc osm set⁷⁰ z toho pět set devadesát cizinců.

Závěr

Tato práce má za úkol ukázat jaké dopady má mezinárodní migrace na pracovní trh. V první kapitole byly představeny mezinárodní smlouvy, které upravují postavení migrantů.

⁶²: SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAMĚSTNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné

z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/\\$File/310313083.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/$File/310313083.pdf)

⁶³ SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAMĚSTNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné

z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/\\$File/310313083.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/$File/310313083.pdf)

⁶⁴ SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAMĚSTNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné

z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6725/\\$File/310313085.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6725/$File/310313085.pdf)

⁶⁵ SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAMĚSTNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné

z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66FA/\\$File/310313098.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66FA/$File/310313098.pdf)

⁶⁶ SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAMĚSTNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné

z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6702/\\$File/310313102.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6702/$File/310313102.pdf)

⁶⁷ SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAMĚSTNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné

z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6702/\\$File/310313102.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6702/$File/310313102.pdf)

⁶⁸ SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAMĚSTNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné

z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66D4/\\$File/310313095.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66D4/$File/310313095.pdf)

⁶⁹ SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAMĚSTNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné

z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6665/\\$File/310313090.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6665/$File/310313090.pdf)

⁷⁰ SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAMĚSTNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné

z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66E2/\\$File/310313097.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66E2/$File/310313097.pdf)

Ti mají právo na zcelování svých rodin, kteří mají v hostujících státech právo na přístup ke vzdělání a základnímu sociální zabezpečení. Migranti mají také právo na posílání finančních prostředků do států svého původu, aby podpořily své rodiny a případně použili tento kapitál na svůj život po skončení podnikání. Mezinárodní organizace, které se především snaží o úpravu práv migrujících pracovníků, jsou Organizace spojených národů a Mezinárodní organizace práce.

Pokusil jsem se ukázat smluvní základ svobody pohybu a podnět spadáající možnosti získání zaměstnání na území Evropské unie. Vyjma toho je zde na statistických údajích demonstrováno, jaké dopady má volný pohyb osob na pracovní trh, zde je ukázáno, že a mají obě Evropské unie velmi dobré podmínky pro migraci, za zaměstnáním netvoří ani polovinu cizinců pracujících ve členských státech. I přes velkou nezaměstnanost v nich kterých státech nedochází k masovému odchodu z těchto států do států s nízkou nezaměstnaností. Tato migrace se naplno rozběhla, až po roce 2004, kdy přistoupilo deset nových členských států a jejich obyvatelé silně vstoupili na pracovní trh zemí, které je na jejich okamžitě vpustily, jako bylo Spojené království a Irsko. Práv tato migrace má silný dopad na v domích lidí a projevila se i při vstupování nových členských zemí v roce 2007 a Chorvatska v lednu tohoto roku.

Česká republika má dva programy, které jí mají získat kvalifikovanou pracovní sílu. Modrá karta, která má usnadnit zaměstnávání vysoce kvalifikovaných pracovníků, jež případně chybí na pracovním trhu, tento program však není úplně úspěšný a zatím nezískal velkou popularitu. Ani jeho doplňující program Zelená karta není úspěšným programem, avšak má více pracovních možností, než Modrá karta. Migrace nemá silný dopad na stav zaměstnanosti v České republice, většina migrantů totiž sídlí v krajích s nejnižší nezaměstnaností, jako je Praha a Brno i Plzeň, ani splnění případných obecných deklarovaných požadavků na vyhoštění všech cizinců by nepomohlo vyřešit nezaměstnanost v České republice. Většina nezaměstnaných sídlí totiž v okresech kde je minimum zaměstnaných cizinců, a tedy případně vyhoštění by jim nepomohlo. Problémem této nezaměstnanosti je spíše neochota se stávat za práci a postoupení skrytých nákladů spojených s ním. Zaměřil jsem se i na obor stavebnictví, který je často nejvíce spojován s cizinci. Není oborem s největším počtem pracujících cizinců tím je zpracovatelský průmysl. Nejvíce pracujících cizinců najdeme v regionech s lepší ekonomickou situací a nízkou nezaměstnaností jako je Praha a Střední Čechy, i Jižní Morava.

Mezinárodní migrace má několik podob je spojena jednak s migrací takzvaných symbolických analytik . „Tito lidé se neživí výrobou ani službami, ale výhradně jen prací se symboly, jako je jazyk, číslo, obraz, graf“⁷¹Tito migranti jsou lákáni a jsou pro ně vytvářeny speciální programy. Druhou skupinou, která je spojena s migrací jsou nekvalifikovaní migranti. Důvod existence těchto migrantů, vysvětluje italský politolog Giovanni Sartori „někteří jsou ovšem dovázeni proto, že Evropané zbohatli a ani evropští chudí už nejsou ochotni, přijmout jakoukoliv práci. Odmítají práce ponižující, degradující a někteří i práce těžké. Jelikož je nezaměstnanost v Evropě už po nějaký čas dvakrát až třikrát vyšší než v Spojených státech, není tvrzení, že je tu potřeba Gastarbeitera nezbytná, objektivně pravdivé. Ve skutečnosti je jeho potřeba nezbytná proto, že dávky v nezaměstnanosti umožňují Evropanům žít bez práce.“⁷² Existenci těchto migrantů však také pomáhají už zmíněné problémy ve státech hovořících za prací občanů hostitelských států .

Mezinárodní migrace je klíčovou otázkou světového společenství a na její dopady se nedá odpovědět jednoznačně, zda má kladné i negativní dopady na pracovní trh, avšak jednoznačně můžeme říci, že mezinárodní migrace má silný dopad na pracovní trh.

⁷¹ EHL. Martin. Globalizace pro a proti. 1. vydání. Praha: Academia, 2001, str. 41.

⁷² SARTORI, Giovanni. Pluralismus, multikulturalismus a politická hnutí, 2. Vydání. Praha: Dokořán, 2011. Str.71-72.

Zdroje:

International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families. [online]. [cit. 2014-04-1]. Dostupné z: <http://www.un.org/documents/ga/res/45/a45r158.htm>

Migration for Employment Recommendation (Revised), 1949. In: *ILO*. 1949. Dostupné z: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312424

Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975. In: *ILO*. 1975. Dostupné z: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312288:NO

Migrant Workers Recommendation, 1975. In: *ILO*. 1975. Dostupné z: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312489:NO

Charta Organizace spojených národů a Statut mezinárodního soudního dvora. In: *OSN*. 1945. Dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/charta-organizace-spojonych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>

Úmluva o právním postavení uprchlíků. In: *OSN*. 1951. Dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/uprchlici.pdf>

EU. Listina základních práv Evropské unie: (2007/C 303/01). In: *Evropské právo základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy*. Ostrava: Sagit, 2011.

EU. Smlouva o fungování Evropské unie: (Celex 11957E). In: *Evropské právo základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy*. Ostrava: Sagit, 2011.

NA ÍZENÍ RADY (EHS): . 1612/68. In: *EU*. 1968. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/3468/ehs_1612_68.pdf

SM RNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY: 2004/38/ES. In: *EU*. 2004. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/6966/2004-38_CS.pdf

SÚ. *Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU* [online]. 2013 [cit. 2014-04-8]. Dostupné

z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=VSPS_analyza_9&&kapitola_id=15

EUROSTAT. *Employment rate, age group 15–64, 2002–12 (%)* [online]. 2012 [cit. 2014-04-9]. Dostupné

z: [http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Employment_rate_age_group_15%E2%80%9364_2002%E2%80%9312_\(%25\)_YB14.png](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Employment_rate_age_group_15%E2%80%9364_2002%E2%80%9312_(%25)_YB14.png)

EUROSTAT. *Migration and migrant population statistics* [online]. 2013 [cit. 2014-04-10]. Dostupné

z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics

EUROSTAT. *EU citizenship - statistics on cross-border activities* [online]. 2013 [cit. 2014-04-10]. Dostupné

z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/EU_citizenship_statistics_on_cross-border_activities

EUROSTAT. *Population and population change statistics* [online]. 2013 [cit. 2014-04-10]. Dostupné

z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Population_and_population_change_statistics

EU. Přílohy ke smlouvě o přistoupení České republiky a Dalších zemí k Evropské unii.

In: *Evropské právo základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy*. Ostrava: Sagit, 2011.

Polish migrants in the UK [online]. 2011 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: <http://www.polish-migrants.co.uk/>

DUGAN, Emily. Bucharest to London: On the bus with the Romanians taking the 52-hour ride in search of a new life in Britain. *The Independent* [online]. 2014, [cit. 2014-04-13].

Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/bucharest-to-london-meet-the-romanians-taking-the-52hour-bus-ride-in-searchof-a-new-life-9040158.html>

MPSV. *Kdy se nevyžaduje povolení k zaměstnání ani zelená karta nebo modrá karta* [online]. 2012 [cit. 2014-04-8]. Dostupné

z: http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zz_zamest_cizincu/zz_zvlastni#kdynepov

MVCR. *Modrá karta* [online]. 2014 [cit. 2014-04-8]. Dostupné

z: <http://www.mvcr.cz/clanek/modra-karta.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

MVCR. *Zelené karty* [online]. 2012 [cit. 2014-04-8]. Dostupné

z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zelene-karty.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

MPSV. *Hledání volných míst obsaditelných držiteli modré karty* [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/modka/vm?formtype=2

MPSV. *Hledání volných míst obsaditelných držiteli zelené karty* [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zelka/vm?formtype=2

SÚ. *Zam stnanost a nezam stnanost od roku 1993* [online]. 2014 [cit. 2014-04-9]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=PRA1010CU&&kapitola_id=3

SÚ. *Zam stnávání cizinc od roku 1997* [online]. 2014 [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=PRA1030CU&&kapitola_id=3

SÚ. *Zam stnaní cizinci v R* [online]. 2014 [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=PRA5062PU_OK&&kapitola_id=743

SÚ. *Uchaze i o zam stnání ve vybraném území (k 31.12.)* [online]. 2014 [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=TPR6010UC&&kapitola_id=15

SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAM STNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/\\$File/310313083.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/$File/310313083.pdf)

SÚ. *Cizinci - po et zam stnanc v krajích za vybraná odv tví* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/\\$File/310313083.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66BB/$File/310313083.pdf)

SÚ. *ODV TVÍ INNOSTI ZAM STNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6725/\\$File/310313085.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6725/$File/310313085.pdf)

SU. *ODV TVÍ INNOSTI ZAM STNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6].

Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66FA/\\$File/310313098.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66FA/$File/310313098.pdf)

SU. *ODV TVÍ INNOSTI ZAM STNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6].

Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6702/\\$File/310313102.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6702/$File/310313102.pdf)

SU. *ODV TVÍ INNOSTI ZAM STNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6].

Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6702/\\$File/310313102.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6702/$File/310313102.pdf)

SU. *ODV TVÍ INNOSTI ZAM STNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6].

Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66D4/\\$File/310313095.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66D4/$File/310313095.pdf)

SU. *ODV TVÍ INNOSTI ZAM STNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6].

Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6665/\\$File/310313090.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A6665/$File/310313090.pdf)

SU. *ODV TVÍ INNOSTI ZAM STNANÝCH V NH* [online]. 2014 [cit. 2014-04-6].

Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66E2/\\$File/310313097.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/B2003A66E2/$File/310313097.pdf)

EHL. Martin. Globalizace pro a proti. 1. vydání. Praha: Academia, 2001,

SARTORI, Giovanni. Pluralismus, multikulturalismus a p íst hovalci, 2. Vydání. Praha:

Doko án, 2011